

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв

**МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ
КЛАРНЕТ**

Програма
для музичної школи
(музичного відділення початкового спеціалізованого
мистецького навчального закладу)

2005

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру
навчальних закладів культури і мистецтв України

МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. КЛАРНЕТ
Програма для музичної школи (музичного
відділення початкового спеціалізованого мистецького
навчального закладу), – Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. – 40 с.

Укладач: **О. Ю. Мельник** – викладач-методист Івано-Франківського
державного музичного училища ім. Д. В. Січинського

Рецензенти: **Ю. В. Василевич** – доцент Національної музичної академії
України ім. П. І. Чайковського
М. П. Покропивний – директор Житомирського училища
культури

Відповідальна
за випуск **Н. І. Смольська**

Редактор **Ю. Д. Виноградова**

Підписано до друку 02.12.05 р. Гарнітура Times
Формат 60×84_{1/16}. Папір офсетний. Друк офсетний.
Обл.-вид. арк. 2,5. Наклад 1000 прим.

Видавництво «Нова Книга» м. Вінниця, вул. Стеценка, 46/85
Свідоцтво про внесення до державного реєстру видавців, виготівників і
розповсюджувачів видавничої продукції ДК №103 від 30.06.2000 р.
Тел. (0432)52-34-80, 52-34-82 Факс 52-34-81
E-mail: newbook1@vinnitsa.com
www.novaknyha.com.ua

© Державний методичний центр
навчальних закладів культури
і мистецтв України, 2005

Пояснювальна записка

Головним напрямком сучасної педагогіки є виховання гармонійно розвинутої особистості дитини. Початкова музична освіта формує світогляд нової генерації; сприяє розвитку естетичних поглядів і художніх здібностей дітей.

Однією із складових музично-естетичного виховання учнів є клас кларнета в музичній школі (музичному відділенні початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу).

Завдання навчального предмета “Музичний інструмент кларнет” становить наступне:

- увести учнів у світ мистецтва, навчити їх любити і розуміти музику;
- розвинути музичний слух, творчі та виконавські здібності учнів;
- здійснювати естетичне виховання учнів засобами інструментального мистецтва;
- формувати відчуття прекрасного;
- прививати любов до української музики, народних звичаїв і традицій;
- виховувати повагу до культурних цінностей інших націй і народів;
- створити умови для творчого, інструментального та духовного розвитку учня.

Виконання цих завдань допомагає досягти **мети предмета**: здійснити естетичне виховання учнів засобами інструментального мистецтва, допомогти формуванню музичної культури; підготувати найбільш обдарованих дітей до продовження мистецької освіти у вищих навчальних закладах різних рівнів акредитації.

На вивчення предмета “Музичний інструмент кларнет” відводиться 2 години на тиждень, що передбачено Типовим навчальним планом музичної школи (музичного відділення початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу), затвердженим наказом Міністерства культури і мистецтв України від 18.02.2005 р. № 101. Строк навчання може бути 5–6 або 7–8 років. Різні строки навчання обумовлені різним віком дітей, бажаючих опанувати такий складний духовий музичний інструмент як кларнет, і дають можливість здійснити диференційований підхід до навчання учнів не тільки різних за віком, але й з різними фізичними даними і музичними здібностями, з

різним рівнем загальної підготовки. При визначенні терміну навчання важливе значення має також і бажання учня, його батьків, рекомендації викладача з фаху.

Особливості організації навчально-виховного процесу

Основною формою навчально-виховної роботи в класі кларнета є урок, який проводиться як індивідуальне заняття педагога з учнем. Викладач формує гармонійно розвинену особистість, яка в процесі становлення здатна самостійно вирішувати нескладні художні і технічні завдання.

Перші заняття з учнями рекомендується проводити в певній послідовності. Спочатку учнів необхідно познайомити з облаштуванням кларнета, правилами користування та догляду за ним.

Викладач не повинен проводити заняття з учнем, в якого не впорядкований інструмент, а також не належно підібрана тростина. Нехтування вищезгаданим побажанням веде до неприродного стану (затиснення) учня під час виконання завдань.

Одночасно з заняттями по засвоєнню практичних навиків оволодіння інструментом необхідно проводити навчання з основ нотної грамоти.

В процесі навчання гри на кларнеті викладач повинен постійно слідкувати за станом здоров'я учня, не допускати надмірного навантаження і перевтоми організму юного виконавця. З цією метою необхідно вказати учневі кількість часу, яка необхідна для самостійних занять на інструменті, а головне – коли, скільки і як необхідно займатись. Щоб не перевтомлюватись і досягати бажаних результатів рекомендується займатись на інструменті в молодших класах одну-дві години, а в старших класах – дві-три години щоденно з невеликими перервами для відпочинку.

Викладачу необхідно пам'ятати, що індивідуальний підхід до учня є передумовою успішного оволодіння виконавською майстерністю.

Одним з важливих факторів діяльності викладача у справі виховання грамотного виконавця є робота над культурою звуковидобування і звуковеденням, технікою виконавського дихання. Робота у цьому напрямку ведеться систематично протягом всього терміну навчання.

Велике значення для успішного розвитку музичних здібностей учнів мають вироблення навиків читання нот з листка, вміння транспонувати, гра на слух, гра в ансамблі, оркестрі. Для засвоєння цих навиків можна використати п'єси з репертуару молодших класів.

Успішність учня залежить від доцільно складеного індивідуального плану, в якому необхідно передбачити послідовний і гармонійний розвиток учня, врахувати його індивідуальні особливості, рівень загальномузичного і технічного розвитку.

Для оптимізації навчального процесу викладачу зі спеціального інструмента необхідно налагодити творчий контакт з викладачами музично-теоретичних дисциплін та керівниками творчих колективів. Бажано також залучити до співпраці батьків, які повинні створити сприятливу домашню атмосферу для музичного розвитку дітей та забезпечити їх усім необхідним для успішного навчання.

Рекомендовані в програмі репертуарні списки по класах є орієнтовними. Під час укладання навчальних планів викладач може вносити свої корективи з урахуванням індивідуальних особливостей учня і рівня його підготовки на даному етапі.

Контрольні заходи та критерії оцінювання навчальних досягнень

Для успішної організації навчального процесу регулярно проводяться такі контрольні заходи, як академічний концерт, відкритий академічний концерт, підсумковий академічний концерт, технічний залік, контрольні уроки; для учнів випускних класів – два прослуховування (у першому та другому семестрах) випускний іспит.

У 1-му класі обов'язковими контрольними заходами є:

Відкритий академічний концерт (без оцінки) – лютий.

Підсумковий академічний концерт – кінець квітня – початок травня.

У 2–4 класах (строк навчання 5–6 років) та в 2–6 класах (строк навчання 7–8 років) обов'язковими контрольними заходами є:

Академічний концерт – листопад.

Технічний залік – лютий.

Відкритий академічний концерт (без оцінки) – березень.
Підсумковий академічний концерт – травень.

У 5–6 класах (строк навчання 5–6 років) та в 7–8 класах (строк навчання 7–8 років) обов'язковими контрольними заходами є:

Прослуховування (без оцінки) – грудень.
Прослуховування (без оцінки) – квітень.
Випускний іспит – травень.

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається за 12-бальною шкалою згідно з наказом Міністерства культури і мистецтв України від 27.08.2001р. № 554. Визначаються 4 рівні навчальних досягнень: початковий (1–3 бали), середній (4–6 балів), достатній (7–9 балів) та високий (10–12 балів). Докладно критерії оцінювання викладено в Додатку № 1 до вищезгаданого наказу.

Програма не регламентує кожний крок викладача, оскільки важко передбачити всі аспекти та нюанси навчального процесу, бо різні за рівнем обдарованості та психофізіологічними особливостями учні потребують індивідуального підходу. Програма орієнтує та спрямовує творчу діяльність викладача, який, спираючись на власний досвід та використовуючи певні педагогічні методи, повинен організувати та забезпечити успішний хід навчального процесу.

Загальні вимоги

Строк навчання 5–6 років

ПЕРШИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Ознайомлення з кларнетом та правилами користування і догляду за інструментом.
- Постановка виконавського дихання; застосування комплексу вправ, які сприяють оволодінню виконавським диханням.
- Спрямована робота язика.

- Раціональна постановка рук, ніг, корпусу, голови.
- Гра подовжених звуків: розвиток техніки дихання, рухливості і витривалості губного апарату, чіткості і гнучкості язика під час виконання атаки звука, елементів музичної виразності.

Видобування звуків 1-ї та малої октав.

Видобування звуків 2-ї октави.

Гами: Соль, Фа, Сі-бемоль мажор; ля, мі мінор; арпеджіо тризвуків.

Вивчення в повільному темпі штрихів деташе та легато.

10–12 різнохарактерних п'єс.

4–5 етюдів на різні види техніки.

Контрольні заходи:

Відкритий академічний концерт (лютий) – 2 різнохарактерні п'єси
Підсумковий академічний концерт – етюд; 2 різнохарактерні
(кінець квітня – початок травня) п'єси

Орієнтовні програми контрольних заходів

Відкритий академічний концерт:

Лисенко М. Пісня Лисички з опери “Коза-дереза”
Луканюк С. Казка

Підсумковий академічний концерт:

Бортнянський Д. Колискова
Філіпенко А. По малину в сад підєм
Гезенцвей С. Етюд № 25

Орієнтовний репертуарний список

Бетховен Л. Чудова квітка (9)
Бортнянський Д. Колискова (9)
Гембера Г. Прелюд (13)

Дирванаускас А. Литовський народний танець (10)
 Ексоде Д. Менует (9)
 Зноско-Боровський О. На узліссі (13)
 Кабалевський Д. Маленька полька (9)
 Кирейко В. Маленький вальс (13)
 Кюї Ц. Пісенька (13)
 Лисенко М. Пісня Лисички з опери “Коза-дереза” (13)
 Луканюк С. Казка (9)
 Луканюк С. Полька (10)
 Люллі Ж.-Б. Пісенька (9)
 Люллі Ж.-Б. Пісенька (9)
 Моцарт В. А. Алегрето (13)
 Моцарт В. Травнева пісня (10)
 Мусоргський М. Пісня Марфи з опери “Хованщина” (13)
 Муффат Г. Бурре (9)
 Рамо Ж. Менует (9)
 Ревуцький Л. “Ой вийся, хмелю” (9)
 Словацька народна пісня “Тином-Таном”. Обробка В. Новака (13)
 Степаненко К. Дума (9)
 Стеценко К. Колискова (9)
 Татарська пісня. Гармонізація О. Гречанинова (13)
 Українська народна пісня “Ой на горі, на горі”. Обробка Б. Лятошинського (9)
 Філіпенко А. По малину в сад підем.
 Фліс Б. Колискова (10)
 Чайковський П. Італійська пісенька (10)
 Чайковський П. Солодка мрія (9)
 Швейцарська народна пісня “Зозуля”. Обробка О. Комаровського (13)

Етюд

Гезенцвей С. №№ 1–30 (37)
 Діков Б. №№ 10–45, 48–53, 55–60, 67–78, 80, 81 (43)
 Носов В. №№ 1–12 (39)
 Розанов С. №№ 3–18, 22–32, 38, 39, 42, 45–51, 62–64 (44)
 Тимоха М. №№ 1–26, 28–34, 36, 39 (42)

ДРУГИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Цілеспрямована робота по закріпленню постановочних моментів.
- Вдосконалення гри подовжених звуків.
- Розвиток техніки губного апарату, виконавського дихання.
- Вироблення навиків самоконтролю; перші спроби проаналізувати свою гру.
- Вивчення позначень динамічних відтінків. Вміння відтворити деякі з них під час виконання подовжених звуків, а також у гамах, етюдах і п'єсах.
- Вивчення знаків скороченого письма.

Гами: мажорні, мінорні до 2-х знаків при ключі (включно) у 2 октави в помірному темпі; арпеджіо тризвуків.

Вивчення штрихів деташе, легато, стакато, комбінованих штрихів.

Хроматична гама в повільному темпі.

10–12 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	гами, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень)	2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту)
Підсумковий академічний концерт (кінець квітня – початок травня)	етюд; 2 різнохарактерні п'єси

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Вебер К. Хор мисливців
Сокальський В. Канцонета

Підсумковий академічний концерт:

Рубінштейн А. Мелодія
Бетховен Л. Сонатина
Носов В. Етюд № 17

Орієнтовний репертуарний список

Барток Б. Пісня мандрівника (13)
Бах Ф.Е. Марш (25)
Бетховен Л. Народний танець (28)
Бетховен Л. Сонатина (28)
Боккеріні Л. Менует (11)
Брамс І. Коліскова (28)
Вебер К.М. Хор мисливців (28)
Глінка М. Контрданс (14)
Глінка М. Полька (28)
Глієр Р. Народна пісня (12)
Глієр Р. Ранок (11)
Завалішина М. Сніжинки кружляють (11)
Кабалевський Д. Клоуни (28)
Комаровський О. Веселий танець (11)
Лисенко М. Момент розпачу (11)
Лятошинський Б. Сентиментальний вальс (10)
Мегюль Е. Полювання (10)
Моцарт В. А. Пісня пастушка (11)
Моцарт В. А. Селянський танець (28)
Равель М. Павана (28)
Раков М. Наспів (11)
Россіні Дж. Пастораль (14)
Рубінштейн А. Мелодія (28)

Салютринська Т. Пастух грає (13)
Сокальський В. Канцонета (14)
Українська народна пісня "І шумить, і гуде". Обробка Г. Верьовки (10)
Чембержі М. Сумна пісенька (14)
Шостакович Д. Романс (11)
Штогаренко А. Метелик (11)

Етюди

Гезенцвей С. №№ 31–40 (37)
Діков Б. №№ 82, 83, 87, 88, 89, 90 (43)
Носов В. №№ 13–21 (39)
Розанов С. №№ 65–67, 72, 76, 80, 81, 88, 89, 98, 99 (44)
Тимоха М. №№ 41–43, 45, 48, 50, 55, 61, 63 (42)

ТРЕТІЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Розвиток музичної пам'яті.
- Вдосконалення навиків читання нот з листа.
- Розвиток відчуття метро-ритму.
- Ознайомлення з деякими музичними термінами італійською мовою та їх вивчення.
- Виховання вміння самостійно вирішувати творчі завдання.

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 3-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків.

Гра гам у 2 октави штрихами деташе, легато, стакато, комбінованими штрихами; різними ритмічними групами в рухливому темпі.

Хроматична гама в помірному темпі.

1 твір великої форми.

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1 – 2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	гами, арпеджіо, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень)	2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту)
Підсумковий академічний концерт (травень)	етюд; 2 різнохарактерні п'єси або твір великої форми та п'єса

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Аракішвілі Д. Грузинська лезгинка
Дичко Л. Вечірня пісня

Підсумковий академічний концерт:

Лисенко М. Елегія
Тучек В. Концерт
Тимоха М. Етюд № 75

Орієнтовний репертуарний список

Аракішвілі Д. Грузинська лезгинка (14)
Аренський А. Незабудка (16)
Бабаджанян А. Прелюдія (15)
Вебер К. Сонатина (16)
Верачіні Ф. Пейзана (22)
Вериківський М. Пісня (11)
Гріг Е. Гуморина (15)
Данкля Ш. Балада (15)
Данькевич К. Пісня (12)
Данькевич К. Танець (12)
Даргомижський О. Козачок (14)
Дебюссі К. Маленький негр (15)
Дичко Л. Веснянка (15)

Дичко Л. Вечірня пісня (14)
Доуша Е. Сонатина (31)
Зноско-Боровський О. Галоп (15)
Зубицький В. Осіння пісня (15)
Козловський О. Адажіо (15)
Кока Є. Жок (19)
Колодуб Л. Сказання (15)
Косенко В. Вальс (14)
Кучеров В. Полька (14)
Лисенко М. Елегія (4)
Лисенко М. Листок з альбому (14)
Мартіні Дж. Андантіно (160)
Моцарт В. А. Сонатина (35)
Носов В. Блюз (7)
Прокоф'єв С. Тарантела (15)
Раков М. Скерціно (15)
Ревуцький Л. Інтермецо (11)
Ревуцький Л. Прелюд (15)
Сен-Санс К. Лебідь (25)
Степовий Я. Танець (12)
Тучек В. Концерт (40)
Чайковський П. Пісня без слів (15)
Щуровський Ю. Угорський танець (14)

Етюди

Гезенцвей С. №№ 41–50 (37)
Діков Б. №№ 93–97, 109, 119, 120, 124, 127, 137, 148, 164, 175, 179, 191, 201, 218, 229 (43)
Носов В. №№ 22–30 (39)
Розанов С. №№ 101, 103, 112, 116, 117, 121, 124, 126 (44)
Тимоха М. №№ 65, 72, 75, 76, 77, 79, 81, 92–96 (42)
Штарк О. №№ 1, 2, 4, 5 (46)
Штарк О. № 1 – 20 (47)

ЧЕТВЕРТИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Набуття учнем навиків саморелаксації, вміння психологічно підготуватись до сценічних виступів.
- Підвищена увага до інтонації, метро-ритмічних особливостей, динаміки, характеру виконання творів.
- Аналіз сценічних виступів.
- Ознайомлення з формами музичних творів.
- Застосування раціональної аплікатури.
- Поглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою.

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 4-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків, D7.

Гра гам у 2,5 – 3 октави штрихами деташе, легато, стакато, нонлегато, маркато, комбінованими штрихами; різними ритмічними групами в рухливому темпі.

Хроматична гама в помірному темпі.

1 твір великої форми.

4–6 різнохарактерних п'єс (в тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1 – 2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	– 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	– гама, арпеджіо, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень)	– 2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту).
Підсумковий академічний концерт (травень)	– твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Пешетті Д. Престо

Чембержі М. Осяяння

Підсумковий академічний концерт:

Курпінські К. Концерт

Чайковський П. Ноктюрн

Розанов С. Етюд № 17

Орієнтовний репертуарний список

Бакланова Н. Сонатина (16)

Бах Й. С. Прелюдія (17)

Бах Й. С. Скерцо (18)

Вериківський М. Коломийка (12)

Глінка М. Танець (16)

Гомоляка В. Елегія (17)

Даргомижський О. Слов'янська тарантела (17)

Домінчен К. Романс (12)

Курпінські К. Концерт (34)

Леклер Ж.-М. Жига (22)

Моцарт В. А. Алєгрето (16)

Моцарт В. А. Рондо (17)

Мусоргський М. Капричіо (17)

Носов В. Ноктюрн (8)

Обер Д. Престо (22)

Пешетті Д. Престо (16)

Раков М. Вокаліз (17)

Регер М. Романс (19)

Рубінштейн Н. Прядка (12)

Скарлатті Д. Соната ре мінор (26)

Скарлатті Д. Соната Сі-бемоль мажор (27)

Чайковський П. Ноктюрн (16)
Чембержі М. Осяння (16)
Щедрін Р. Свято (17)
Щуровський Ю. Романс (17)

Етюди

Діков Б. №№ 181, 182, 230, 231, 263, 297, 308 (43)
Клозе Г. №№ 1, 2, 3, 4–7 (48)
Носов В. №№ 2, 8, 11, 12, 13, 16 (41)
Розанов С. №№ 12, 13, 17, 18, 25, 30 (45)
Тимоха М. №№ 157, 161, 163, 167, 168 (42)
Штарк О. №№ 15–20 (47)

П'ЯТИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Концептуальна реалізація музичних образів за допомогою засобів музичної виразності.
- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою.
- Використання у грі всього спектру штрихів, різноманітних метро-ритмічних груп.
- Усвідомленість досягнення мети під час вивчення інструктивного та художнього матеріалу.
- Усвідомлення принципу “випереджаючого відображення”, знання якого дозволяє учневі-кларнетисту не тільки сприймати кожний даний момент звучання, але й передбачати наступний розвиток музичного матеріалу.

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків, D7 та VII7 (з оберненням).

Гра гам у 2,5 – 3 октави різними штрихами та різними метро-ритмічними групами в рухливому темпі.

Хроматична гама в помірному темпі.

1 твір великої форми.

4–5 різнохарактерних п'єс (в тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1 – 2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Прослуховування випускної програми (грудень)	–	твір великої форми
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд
Випускний іспит (травень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовна програма випускного іспиту:

Крамарж Ф. Концерт, 1 ч. або 2 ч., 3 ч.

Колодуб Л. Українські витинанки

Клозе Г. Етюд № 9

Орієнтовний репертуарний список

Бара І. П'єса в соль мінорі (27)

Бах Й. С. Адажіо (19)

Бах Й. С. Прелюдія (17)

Беез Й. Сонатина (30)

Бетховен Л. Сонатина (17)

Бортнянський Д. Соната (19)

Вагнер Р. Адажіо (22)

Валь Е. Арія (19)

Вартанян З. Етюд (19)

Вебер К. Варіації (21)

Вебер К. Концертино (31)

Гаджибеков С. Танець збиральниць бавовни (18)

Гендель Г. – Ф. Арія з варіаціями (25)
Глазачов Г. Тарантела (19)
Глінка М. Вокаліз (29)
Глюк К. Мелодія (29)
Гомоляка В. Рапсодія (18)
Дакен З. Зозуля (22)
Дебюссі К. Дівчина з волоссям кольору льону (22)
Дініку Г. Березневий танок (20)
Захаров П. Імпровізація каденція (20)
Зноско-Боровський О. Східний танець (1)
Ібер Ж. Похід Балкіс (20)
Колодуб Л. Танець (18)
Колодуб Л. Українські витинанки (2)
Комаровський О. Імпровізація (23)
Крамарж Ф. Концерт (33)
Ладиженський П. Рапсодія (3)
Лансен С. Канікули (29)
Лисенко М. Вальс (5)
Лисенко М. Друга рапсодія (6)
Мединь Як. Романс (23)
Мійо Д. Каприс (29)
Моцарт В. А. Фантазія ре мінор (36)
Обер Д. Жига (19)
Пауер І. Монолог (19)
Прокоф'єв С. Меркуціо (20)
Рахманінов С. Вокаліз (25)
Рахманінов С. Етюд-картина № 5 (18)
Ревуцький Л. Вальс (180)
Римський-Корсаков М. Концерт (24)
Свірський Р. Каприс (20)
Стамиц Ян. Концерт Сі-бемоль мажор (39)
Старокадомський М. Біля струмка (19)
Фомін Е. Аріозо (19)
Фібих З. Пастораль (29)
Чайковський П. Баркарола (17)

Чайковський П. У селі (23)
Шпор Л. Андантино (25)
Шуберт Ф. Баркарола (25)

Етюди

Гурфінкель В. №№ 1, 3, 6, 7, 10, 14, 20 (38)
Діков Б. №№ 332, 334, 335, 369 (43)
Клозе Г. №№ 12–20 (48)
Носов В. №№ 10–15 (40)
Розанов С. №№ 45–47, 50–55 (45)
Штарк О. №№ 31–40 (47)

ШОСТИЙ КЛАС

Клас професійної орієнтації. Орієнтовні річні вимоги складаються з урахуванням вимог прийому до вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації, зокрема з урахуванням Вимог з фахових іспитів для вступників до вищих мистецьких навчальних закладів I–II рівнів акредитації, затверджених Міністерством культури і мистецтв України 12.04.2005 р.

Орієнтовні річні вимоги

- Закріплення учнем навиків саморелаксації, вміння психологічно підготуватись до сценічних виступів.
- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою.
- Поглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою.
- Усвідомленість досягнення мети під час занять над інструктивним та художнім матеріалом.

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків, D₇ та VII₇ (з оберненням).

Гра гам у 2,5 – 3 октави різними штрихами та різними метро-ритмічними групами.

1 твір великої форми (частини концерту, сонати).

4 – 5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4 – 6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1 – 2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Прослуховування випускної програми (грудень)	–	твір великої форми
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд
Випускний іспит (травень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовна програма випускного іспиту:

Вебер К.М. Концертино

Гомоляка В. Рапсодія

Клозе Г. Етюд № 22.

Орієнтовний репертуарний список

Вагнер Р. Адажіо (21)

Вебер К. М. Варіації (30)

Вебер К. М. Концертино (29)

Вериківський М. Коломийка (12)

Гомоляка В. Рапсодія (18)

Даргомижський О. Слов'янська тарантела (17)

Дебюссі К. Дівчина з волоссям кольору льону (21)

Дініку Г. Березневий танок (20)

Захаров П. Імпровізація і каденція (20)

Ібер Ж. Похід Балкіс (20)

Мединь Я. Романс (22)

Пауер І. Монолог (19)

Рахманінов С. Вокаліз (24)

Рахманінов С. Етюд-картина № 5 (18)

Римський-Корсаков М. Концерт (23)

Свірський Р. Каприс (20)

Фибих З. Пастораль (26)

Чайковський П. Баркарола (17)

Шпор Л. Андантіно (24)

Щуровський Ю. (17)

Етюди

Носов В. №№ 17, 20 (41)

Діков Б. №№ 370–374 (43)

Розанов С. №№ 52, 53, 54, 55 (45)

Штарк О. №№ 36–40 (47)

Клозе Г. №№ 13–24 (48)

Строк навчання 7–8 років

ПЕРШИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Ознайомлення з кларнетом, правилами користування і догляду за інструментом.
- Постановка виконавського дихання; застосування комплексу вправ, які сприяють оволодінню виконавським диханням.
- Спрямована робота язика.
- Раціональна постановка рук, ніг, корпусу, голови.
- Гра подовжених звуків: розвиток техніки дихання, рухливості і витривалості губного апарату, чіткості і гнучкості язика під час виконання атаки звука, елементів музичної виразності.

Видобування звуків 1-ї та малої октави.

Видобування звуків 2-ї октави.

Гама: Соль, Фа, Сі-бемоль мажор; ля, мі мінор; арпеджіо тризвуків.
Вивчення у повільному темпі штрихів деташе та легато.
10–12 різнохарактерних п'єс.
4–5 етюдів на різні види техніки.

Контрольні заходи:

Відкритий академічний концерт – 2 різнохарактерні п'єси (лютий)
Підсумковий академічний концерт (кінець квітня – початок травня) – етюд; 2 різнохарактерні п'єси

Орієнтовні програми контрольних заходів

Відкритий академічний концерт:

Лисенко М. Пісня Лисички з опери “Коза-дереза”
Луканюк С. Казка

Підсумковий академічний концерт:

Бортнянський Д. Колискова
Філіпенко А. По малину в сад підем
Гезенцвей С. Етюд № 25

Орієнтовний репертуарний список

Бетховен Л. Чудова квітка (9)
Бортнянський Д. Колискова (9)
Гембера Г. Прелюд (13)
Зноско-Боровський О. На узліссі (13)
Кабалевський Д. Маленька полька (9)
Кирейко В. Маленький вальс (13)
Лисенко М. Пісня Лисички з опери “Коза-дереза” (13)
Луканюк С. Казка (9)
Люллі Ж.-Б. Пісенька (9)
Люллі Ж.-Б. Пісенька (9)
Моцарт В. А. Алегрето (13)

Мусоргський М. Пісня Марфи з опери “Хованщина” (13)
Рамо Ж. Менует (9)
Ревуцький Л. Менует (9)
Словацька народна пісня “Тином-Таном”. Обробка В. Новака (13)
Степаненко К. Дума (9)
Стеценко К. Колискова (9)
Татарська пісня. Гармонізація О. Гречанінова (13)
Філіпенко А. По малину в сад підем.
Швейцарська народна пісня “Зозуля”. Обробка О. Комаровського (13)

Етюди

Гезенцвей С. №№ 1–30 (37)
Діков Б. №№ 10–45, 48–53, 55–60, 677–78, 80, 81 (43)
Носов В. №№ 1–12 (39)
Тимоха М. №№ 1–26, 28–34, 36, 39 (42)
Розанов С. №№ 3–18, 22–32, 38, 39, 42, 45–51, 62–64 (44)

ДРУГИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Цілеспрямована робота по закріпленню постановочних моментів.
- Вдосконалення гри подовжених звуків.
- Розвиток техніки губного апарату, виконавського дихання.
- Вироблення навиків самоконтролю; перші спроби проаналізувати свою гру.
- Вивчення позначень динамічних відтінків. Вміння відтворити деякі з них під час виконання подовжених звуків, а також у гамах, етюдах і п'єсах.
- Вивчення знаків скороченого письма.

Гама: До, Соль, Фа мажор у 2 октави; ля, мі, соль мінор у 2 октави; арпеджіо тризвуків з оберненням.

Вивчення у повільному темпі штрихів детаще, легато, стакато.

10–12 різнохарактерних п'єс.

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

Контрольні заходи:

- Академічний концерт (листопад) – 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень) – гами, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт – 2 різнохарактерні п'єси (мож-
(березень) ливе повторне виконання п'є-
си з попереднього академічно-
го концерту)
Підсумковий академічний концерт – етюд; 2 різнохарактерні п'єси
(кінець квітня – початок травня)

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Вебер К. Хор мисливців

Сокальський В. Канцонета

Підсумковий академічний концерт:

Фліс Б. Колискова

Моцарт В. Народний танець

Носов В. Етюд № 17

Орієнтовний репертуарний список

Барток Б. Пісня мандрівника (13)

Бах Ф. Е. Марш (25)

Бетховен Л. Народний танець (28)

Бетховен Л. Сонатина (28)

Брамс І. Колискова (28)

Вебер К. М. Хор мисливців (28)

Глінка М. Полька (28)

Дирванаускас А. Литовський народний танець (10)

Ексоде Д. Менует (9)

Кабалевський Д. Клоуни (28)

Луканюк С. Полька (10)

Моцарт В. А. Пісня пастушка (11)

Моцарт В. А. Травнева пісня (11)

Моцарт В. А. Селянський танець (28)

Равель М. Павана (28)

Рубінштейн А. Мелодія (28)

Салютринська Т. Пастух грає (13)

Сокальський В. Канцонета (14)

Українська народна пісня “Ой на горі, на горі”. Обробка Лятошинсько-
го Б. (9)

Українська народна пісня “І шумить, і гуде”. Обробка Г. Верьовки (10)

Фліс Б. Колискова (10)

Чайковський П. Італійська пісенька (10)

Чайковський П. Солодка мрія (9)

Етюди

Гезенцвей С. №№ 31–40 (37)

Діков Б. №№ 82, 83, 87, 88, 89, 90 (43)

Носов В. №№ 13–21 (39)

Розанов С. №№ 65–67, 72, 76, 80, 81, 88, 89, 98, 99 (44)

Тимоха М. №№ 41–43, 45, 48, 50, 55, 61, 63 (42)

ТРЕТІЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Розвиток техніки губного апарату, виконавського дихання.
- Створення необхідних умов для розвитку властивостей пам'яті учня.
- Вдосконалення навиків читання нот з листа.

- Вивчення штриха маркато, закріплення раніше вивчених штрихів; використання у грі комбінованих штрихів.

Гами: мажорні, мінорні до 2-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків.

Гра гам у 2 октави штрихами деташе, легато, стакато, комбінованими штрихами в помірному темпі.

Хроматична гама в повільному темпі.

6–8 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблем).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	– 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	– гами, арпеджіо тризвуків, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень)	– 2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту)
Підсумковий академічний концерт (кінець квітня – початок травня)	– етюд; 2 різнохарактерні п'єси

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Лятошинський Б. Сентиментальний вальс
Боккеріні Л. Менует

Підсумковий академічний концерт:

Штогаренко А. Метелик
Шостакович Д. Романс
Тимоха. Етюд № 75

Орієнтовний репертуарний список

Аракішвілі Д. Грузинська лезгинка (14)
Боккеріні Л. Менует (11)
Верачіні Ф. Пейзана (22)
Глієр Р. Народна пісня (12)
Глієр Р. Ранок (11)
Глінка М. Контрданс (14)
Даргомижський О. Козачок (14)
Дичко Л. Веснянка (15)
Дичко Л. Вечірня пісня (14)
Завалішина М. Сніжинки кружляють (11)
Комаровський О. Веселий танок (11)
Косенко В. Вальс (14)
Кучеров В. Полька (14)
Лисенко М. Листок з альбому (14)
Лисенко М. Момент розпачу (11)
Мегюль Є. Полювання (10)
Перголезі Дж. Пісня (11)
Раков М. Наспів (11)
Россіні Дж. Пастораль (14)
Сен-Санс К. Лебідь (25)
Чембержі М. Сумна пісенька (14)
Шостакович Д. Романс (11)
Штогаренко А. Метелик (11)
Щуровський Ю. Український танець (14)

Етюди

Гезенцвей С. №№ 41–50 (37)
Діков Б. №№ 93–97, 109, 119, 120, 124, 127, 137, 148, 164, 175, 179, 191, 201, 218, 229 (43)
Носов В. №№ 22–30 (39)
Розанов С. №№ 101, 103, 112, 116, 117, 121, 124, 126 (44)
Тимоха М. №№ 65, 72, 75, 76, 77, 79, 81, 92–96 (42)
Штарк О. №№ 1, 2, 4, 5 (47)
Штарк О. №№ 1 – 20 (46)

ЧЕТВЕРТИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Виховання в учня характеру, волі, цілеспрямованості.
- Виховання вміння самостійно вирішувати творчі завдання.
- Розвиток відчуття метро-ритму.
- Ознайомлення з музичними термінами італійською мовою та вивчення їх.
- Вдосконалення навиків читання нот з листа.

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 3-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків.

Гра гам у 2 октави штрихами доташе, легато, стакато, комбінованими штрихами; різними ритмічними групами в рухливому темпі.

Хроматична гама в помірному темпі.

1 твір великої форми (сонатина, концертно).

4 – 6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4 – 6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1 – 2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

- Академічний концерт (листопад) – 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень) – гами, арпеджіо, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень) – 2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту)
Підсумковий академічний концерт (травень) – твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Данькевич К. Пісня
Носов В. Блюз

Підсумковий академічний концерт:

Вебер К. Сонатина
Ревуцький Л. Прелюд
Діков Б. Етюд № 178

Орієнтовний репертуарний список

Аренський А. Незабудка (16)
Бабаджанян А. Прелюдія (15)
Вебер К.М. Сонатина (16)
Вериківський М. Пісня (11)
Гріг Е. Гуморина (15)
Данкля Ш. Балада (15)
Данькевич К. Пісня (12)
Данькевич К. Танець (12)
Дебюссі К. Маленький негр (15)
Доуша Е. Сонатина (31)
Зноско-Боровський О. Галоп (16)
Зубицький В. Осіння пісня (15)
Козловський О. Адажіо (15)
Кока Є. Жок (19)
Колодуб Л. Сказання (15)
Лисенко М. Елегія (4)
Мартіні Дж. Андантіно (160)
Моцарт В. А. Сонатина (35)
Носов В. Блюз (7)
Прокоф'єв С. Тарантела (15)
Раков М. Скерціно (15)
Ревуцький Л. Інтермецо (11)
Ревуцький Л. Прелюд (15)
Степовий Я. Танець (12)
Тучек В. Концерт (40)
Чайковський П. Пісня без слів (15)

Етюди

Діков Б. №№ 150, 154, 178, 202, 208, 234, 236, 247, 258, 259, 260, 274, 285, 286, 287 (43)

Носов В. №№ 1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 14, 15 (40)
Розанов С. №№ 128, 130, 132, 137 (44)
Розанов С. №№ 1, 13, 8, 11 (45)
Тимоха М. №№ 114, 123, 126, 127, 132, 135, 142, 147, 150 (42)
Штарк О. №№ 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 (47)

П'ЯТИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Набуття учнем навиків саморелаксації, вміння психологічно підготуватись до сценічних виступів.
- Ознайомлення з формами музичних творів.
- Підвищена увага до інтонації, метро-ритмічних особливостей, динаміки, характеру виконання творів.
- Аналіз сценічних виступів.
- Застосування раціональної аплікатури.

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 4-х знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків; D₇.

Гра гам у 2,5–3 октави штрихами деташе, легато, стакато, нонлегато, маркато, комбінованими штрихами; різними ритмічними групами в рухливому темпі.

1 твір великої форми (сонатина, концертно).

4–6 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	– 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	– гами, арпеджіо, 1–2 етюди

Відкритий академічний концерт – 2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту) (березень)

Підсумковий академічний концерт (травень) – твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Пешетті Д. Престо
Чембержі М. Осаяння

Підсумковий академічний концерт:

Курпінські К. Концерт
Чайковський П. Ноктюрн
Розанов С. Етюд № 17

Орієнтовний репертуарний список

Бах Й. С. Прелюдія (17)
Бах Й. С. Скерцо (18)
Бакланова Н. Сонатина (16)
Вериківський М. Коломийка (12)
Глінка М. Танець (16)
Гомоляка В. Елегія (17)
Даргомижський О. Слов'янська тарантела (17)
Домінчен К. Романс (12)
Крейслер Ф. Три вальси (33)
Курпінські К. Концерт (34)
Леклер Ж.-М. Жига (21)
Моцарт В. А. Алегрето (16)
Моцарт В. А. Рондо (17)
Мусоргський М. Капричіо (17)
Носов В. Ноктюрн (18)
Обер Д. Престо (21)

Пешетті Д. Престо (16)
Раков М. Вокаліз (17)
Регер М. Романс (19)
Рубінштейн Н. Пряля (12)
Скарлатті Д. Соната Сі-бемоль мажор (38)
Скарлатті Д. Соната ре мінор (37)
Хачатурян А. Танець з балету "Спартак" (17)
Чайковський П. Ноктюрн (16)
Чембержі М. Осаяння (16)
Щедрін Р. Свято (17)
Щуровський Ю. Романс (17)

Етюди

Діков Б. №№ 181, 182, 230, 231, 263, 297, 308 (43)
Клозе Г. №№ 1, 2, 3, 4–7 (48)
Носов В. №№ 2, 8, 11, 12, 13, 16 (40)
Розанов С. №№ 12, 13, 17, 18, 25, 30 (44)
Тимоха М. №№ 157, 161, 163, 167, 168 (42)
Штарк О. №№ 15–20 (47)

ШОСТИЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Розвиток музичного мислення.
- Ознайомлення з формами музичних творів.
- Концептуальна реалізація музичних образів за допомогою засобів музичної виразності.
- Роль уяви у створенні музичного образу.
- Поглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою.

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків; D, з оберненням.

Гра гам у 2,5–3 октави різними штрихами та різними метро-ритмічними групами в рухливому темпі.

1 твір великої форми (частини сонати, концерту).

4–5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Академічний концерт (листопад)	– 2 різнохарактерні п'єси
Технічний залік (грудень)	– гама, арпеджіо, D, з оберненням, 1–2 етюди
Відкритий академічний концерт (березень)	– 2 різнохарактерні п'єси (можливе повторне виконання п'єси з попереднього академічного концерту)
Підсумковий академічний концерт (травень)	– твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовні програми контрольних заходів

Академічний концерт:

Колодуб Л. Танець

Комаровський О. Імпровізація

Підсумковий академічний концерт:

Вебер К.М. Концертино

Старокадомський М. Біля струмка

Носов В. Етюд № 17

Орієнтовний репертуарний список

Бах Й. С. Адажіо (19)

Бах Й. С. Прелюдія (17)

Беез Й. Сонатина (28)
 Бетховен Л. Сонатина (17)
 Бортнянський Д. Соната (19)
 Валь Е. Арія (19)
 Вартанян З. Етюд (19)
 Вебер К.М. Концертино (29)
 Гаджибеков С. Танець збиральниць бавовни (18)
 Гендель Г. Ф. Арія з варіаціями (24)
 Глазачов Г. Тарантела (19)
 Гомоляка В. Рапсодія (18)
 Колодуб Л. Танець (18)
 Комаровський О. Імпровізація (22)
 Лансен С. Канікули (26)
 Лисенко М. Вальс (15)
 Обер Д. Жига (19)
 Пауер І. Монолог (19)
 Рахманінов С. Етюд-картина № 5 (18)
 Ревуцький Л. Вальс (18)
 Римський-Корсаков М. Концерт (23)
 Стаміц Ян. Концерт Сі-бемоль мажор (39)
 Старокадомський М. Біля струмка (19)
 Фомін Е. Аріозо (19)
 Чайковський П. Баркарола (17)

Етюди

Діков Б. №№ 238, 264, 309, 310, 320, 330, 331 (43)
 Клозе Г. №№ 8–11 (48)
 Носов В. №№ 1–9 (40)
 Носов В. №№ 18, 19 (41)
 Розанов С. №№ 27, 29, 32, 33, 37, 38, 39, 42, 43 (44)
 Штарк О. №№ 21–30 (47)

СЬОМІЙ КЛАС

Орієнтовні річні вимоги

- Зосередженість уваги в роботі над технічним матеріалом (гра гам, арпеджіо, септакордів); використання у грі всього спектру штрихів, різноманітних метро-ритмічних груп.
- Аналіз сценічних виступів.
- Усвідомлення принципу “випереджаючого відображення”, знання якого дозволяє учневі-кларнетисту не тільки сприймати кожний даний момент звучання, але й передбачати наступний розвиток музичного матеріалу.

Гама: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків; D₇ та VII₇ (з оберненням).

Гра гам у 2,5–3 октави різними штрихами та різними метро-ритмічними групами.

1 твір великої форми (частини концерту, сонати).

4–5 різнохарактерних п'єс (у тому числі партії з ансамблю).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Прослуховування випускної програми (грудень)	–	твір великої форми
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд
Випускний іспит (травень)	–	твір великої форми, п'єса, етюд

Орієнтовна програма випускного іспиту:

Крамарж Ф. Концерт, 1 ч. або 2 ч., 3 ч.

Колодуб Л. Українські витинанки

Клозе Г. Етюд № 9

Орієнтовний репертуарний список

Бара І. П'еса в соль мінорі (27)
Вагнер Р. Адажіо (21)
Вебер К. М. Варіації (30)
Глюк К. Мелодія (26)
Дакен З. Зозуля (21)
Дебюссі К. Дівчина з волоссям кольору льону (21)
Дініку Г. Березневий танок
Захаров П. Імпровізація і каденція (20)
Зноско-Боровський О. Східний танець (1)
Ібер Ж. Похід Балкіс (20)
Колодуб Л. Українські витинанки (2)
Крамарж Ф. Концерт (32)
Ладигенський П. Рапсодія (3)
Лисенко М. Друга рапсодія (16)
Мединь Я. Романс (22)
Мійо Д. Каприс (26)
Моцарт В. А. Фантазія ре мінор (36)
Прокоф'єв С. Меркуціо (20)
Рахманінов С. Вокаліз (24)
Свірський Р. Каприс (20)
Фибих З. Пастораль (26)
Чайковський П. У селі (22)
Шпор Л. Андантіно (24)
Шуберт Ф. Баркарола (24)

Етюд

Гурфінкель В. №№ 1, 3, 6, 7, 10, 14, 20 (38)
Діков Б. №№ 332, 334, 335, 369 (43)
Клозе Г. №№ 12–20 (48)
Носов В. №№ 10–15 (40)
Розанов С. №№ 45, 46, 47, 50, 51 (44)
Штарк О. №№ 31–35 (47)

ВОСЬМИЙ КЛАС

Клас професійної орієнтації. Орієнтовні річні вимоги складаються з урахуванням вимог прийому до вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–IV рівнів акредитації, зокрема з урахуванням Вимог з фахових іспитів для вступників до вищих мистецьких навчальних закладів I–II рівнів акредитації, затверджених Міністерством культури і мистецтв України 12.04.2005 р.

Орієнтовні річні вимоги

- Закріплення учнем навиків саморелаксації, вміння психологічно підготуватись до сценічних виступів.
- Активізація музичного мислення, оволодіння об'ємною емоційною сферою.
- Поглиблене вивчення музичних термінів італійською мовою.
- Усвідомленість досягнення мети під час занять над інструктивним та художнім матеріалом.

Гами: мажорні, мінорні (3 види) до 5-ти знаків при ключі (включно); арпеджіо тризвуків, D₇ та VII, (з оберненням).

Гра гам у 2,5–3 октави різними штрихами та різними метро-ритмічними групами.

1 твір великої форми (частини концерту, сонати).

4–5 різнохарактерних п'ес (у тому числі партії з ансамблем).

4–6 етюдів на різні види техніки.

Читання нот з листа.

1–2 твори, вивчені самостійно.

Контрольні заходи:

Прослуховування випускної програми (грудень)	–	твір великої форми
Прослуховування випускної програми (березень – квітень)	–	твір великої форми, п'еса, етюд
Випускний іспит (травень)	–	твір великої форми, п'еса, етюд

Орієнтовна програма випускного іспиту:

Вебер К.М. Варіації
Мединь Як. Романс
Носов В. Етюд № 20

Орієнтовний репертуарний список

Бах Й. С. Прелюдія (17)
Вебер К.М. Варіації (21)
Гомоляка В. Елегія (17)
Гомоляка В. Рапсодія (18)
Дініку Г. Березневий танок (20)
Домінчен К. Романс (12)
Лисенко М. Друга рапсодія (6)
Мединь Як. Романс (22)
Пауер І. Монолог (19)
Рахманінов С. Вокаліз (24)
Рахманінов С. Етюд-картина № 5 (18)
Ревуцький Л. Вальс (18)
Скарлатті Д. Соната Сі-бемоль мажор (38)
Скарлатті Д. Соната ре мінор (37)
Фомін Е. Аріозо (19)
Хачатурян А. Танець з балету “Спартак” (17)
Чайковський П. У селі (22)
Шпор Л. Андантіно (24)
Щедрін Р. Свято (17)
Щуровський Ю. Романс (17)

Етюди

Діков Б. №№ 370–374 (43)
Клозе Г. №№ 21–24 (48)
Носов В. №№ 17, 20 (41)
Розанов С. №№ 52, 53, 54, 55 (44)
Штарк О. №№ 36–40 (47)

Рекомендована література

П'єси

1. *Зноско-Боровський О.* Східний танець. – К.: Музична Україна, 1971.
2. *Колодуб Л.* Українські витинанки, ред. 1988, – К.
3. *Ладизженський П.* Рапсодія. – К.: Музична Україна, 1981.
4. *Лисенко М.* Елегія. – К.: Музична Україна, 1967.
5. *Лисенко М.* Вальс. – К.: Музична Україна, 1971.
6. *Лисенко М.* Друга рапсодія. – К.: Музична Україна, 1969.
7. *Носов В.* Блюз. – Львів, 2000.
8. *Носов В.* Ноктюрн. – Львів, 2000.
9. Педагогічний репертуар для учнів ДМШ. Зошит І. /Упорядник М. Тимоха. К.: Музична Україна, 1974.
10. Педагогічний репертуар для учнів ДМШ. Зошит І, ІІ. /Упорядник М. Тимоха. – К.: Музична Україна, 1974.
11. Педагогічний репертуар І–ІІІ класи ДМШ. Випуск І. /Упорядник Ф. Чабан. – К.: Музична Україна, 1967.
12. Педагогічний репертуар І–ІІІ класи ДМШ. Випуск ІІІ. /Упорядник Ф. Чабан. – К.: Музична Україна, 1967.
13. Учебний репертуар ДМШ. Кларнет. /Упорядники С. Гезенцвей, А. Жученко. – К.: Музична Україна, 1975.
14. Учебний репертуар ДМШ. Кларнет. /Упорядники П. Воловий, С. Кобзар. – К.: Музична Україна, 1986.
15. Учебний репертуар ДМШ. Кларнет. /Упорядник П. Воловий. – К.: Музична Україна, 1988.
16. Учебний репертуар ДМШ. Кларнет. /Упорядники С. Гезенцвей, А. Жученко. – К.: Музична Україна, 1977.
17. **Учебний репертуар ДМШ. Кларнет. /Упорядники С. Генезцвей, А. Жученко. – К.: Музична Україна, 1978.**
18. **Учебний репертуар музичних училищ. /Упорядник К. Мюльберг. – К.: Музична Україна, 1990.**
19. **Учебний репертуар музичних училищ. /Упорядник К. Мюльберг. – К.: Музична Україна, 1991.**
20. **Учебний репертуар музичних училищ. /Упорядник К. Мюльберг. – К.: Музична Україна, 1983.**
21. *Вебер К. М.* Вариации. – М.: Музыка, 1984.
22. *Диков Б.* Школа игры на кларнете. – М.: Советский композитор, 1975.

23. Пьесы для кларнета и фортепиано. /Составитель И. Мозговенко. – М.: Музыка, 1971.
24. *Римский-Корсаков Н.* Концерт. – М.: Музыка, 1975.
25. *Розанов С.* Школа игры на кларнете. – М.: Музыка, 1968.
26. *Скарлатти Д.* Соната ре минор. – М.: Государственное музыкальное издание, 1959.
27. *Скарлатти Д.* Соната Си-бемоль мажор. – М.: Государственное музыкальное издание, 1959.
28. Хрестоматия для кларнета. /Составители И. Мозговенко и О. Штарк. – М.: Музыка, 1989.
29. Хрестоматия для кларнета. /Составитель И. Мозговенко. – М.: Музыка, 1990.
30. *Beez J.* Sonatine. MUSIKVERLAG LEIPZIG, 1970.
31. *Weber C. M.* Concertino Es-Dur. MUSIKVERLAG LEIPZIG, 1982.
32. *Dousa E.* Sonatine. Praha, Panton, 1984.
33. *Krommer F.* Konzert Es-Dur. BUDAPEST, Editio Musica, 1975.
34. *Kurpinski K.* Koncert na klarnet. WARSZAWA. PWP. 1960.
35. *Mozart W.* Sonatina. BUDAPEST, Editio Musica, 1976.
36. *Tucek V.* Concerto. PRAHA. "PANTON", 1972.

Етюдн

37. *Гезенцевей С.* 50 етюднв. – К.: Музична Україна, 1974.
38. *Гурфінкель В.* Етюдн для кларнета. – К.: Музична Україна, 1983.
39. *Носов В.* 30 легкнх етюднв. – Львнв, 2001.
40. *Носов В.* 15 етюднв. – К.: Музична Україна, 1972.
41. *Носов В.* 20 етюднв мнннатюр. – К.: Музична Україна, 1986.
42. *Тнмоха М.* Початкова школа гри на кларнетн. – К.: Музична Україна, 1971.
43. *Днков Б.* Школа игры на кларнете. – М.: Советский композитор, 1975.
44. *Розанов С.* Школа игры на кларнете, I ч. /Ред. В. Петров. – М.: Музыка, 1988.
45. *Розанов С.* Школа игры на кларнете, II ч. /Ред. В. Петров. – М.: Музыка, 1990.
46. *Штарк О.* Этюдн. – М.: Музыка, 1989.
47. *Штарк О.* 36 лёгкнх этюднв. – М.: Музыка, 1996.
48. *Клозе Г.* Ежедневные упражнения. Этюдн. – М.: Музыка, 1991